

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

LSZ-4101-016-02/2014

P/14/027

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli P/14/027 – Wykonywanie zadań oświatowych przez jednostki samorządu terytorialnego.

Jednostka
przeprowadzająca
kontrolę Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie

Kontroler Tomasz Wołos specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 91883
z 23 września 2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 1, 2)

Jednostka kontrolowana Urząd Gminy Nowogródek Pomorski, ul. Adama Mickiewicza 15, 74 – 304
Nowogródek Pomorski¹.

Kierownik jednostki
kontrolowanej Tomasz Pietruszka² – dalej Wójt.

(dowód: akta kontroli str. 7)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie³ wykonywanie przez Gminę Nowogródek Pomorski⁴ zadań oświatowych w latach szkolnych 2011 – 2014 .

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Powyższą ocenę uzasadnia zapewnienie odpowiednich warunków do realizacji zadań oświatowych przez szkoły i przedszkole, w tym:

- organizacja sieci szkół dostosowanej do potrzeb mieszkańców i możliwości finansowych Gminy,
- utrzymanie stanu technicznego budowli i budynków placówek oświatowych oraz ich wyposażenia, zapewniające bezpieczne i higieniczne warunki nauczania,
- zabezpieczenie w budżecie Gminy środków finansowych na doskonalenie zawodowe kadry pedagogicznej,
- zaspokojenie potrzeb mieszkańców Gminy na miejsca w przedszkolu,
- objęcie dowożeniem wszystkich uprawnionych do tego uczniów.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Zapewnienie szkołom i placówkom oświatowym warunków do realizacji zadań statutowych

Opis stanu
faktycznego

Na terenie Gminy od września 2003 r. funkcjonował Zespół Placówek Oświatowych z siedzibą w Karsku (ZPO). W skład ZPO wchodziły: Gimnazjum Publiczne w Karsku (liczba oddziałów w roku szkolnym 2014/2015 - 6, liczba uczniów - 102), Szkoła Podstawowa im. H. CH. Andersena w Karsku (liczba oddziałów w roku szkolnym 2014/2015 - 8, liczba uczniów - 161), Szkoła Podstawowa im. Unii

¹ Dalej *Urząd*.

² Wójt Gminy Nowogródek Pomorski od 26 listopada 2002 r.

³ NIK stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

⁴ Dalej *Gmina*.

Europejskiej w Nowogrodku (liczba oddziałów w roku szkolnym 2014/2015 - 7, liczba uczniów - 95) i Gminne Przedszkole w Karsku (liczba oddziałów w roku szkolnym 2014/2015 - 3, liczba wychowanków - 66).

Zespół realizował cele i zadania określone w ustawie z dnia 7 września 1991 r.⁵ o systemie oświaty oraz zadania związane z obsługą ekonomiczno-administracyjną gminnych placówek oświatowych.

(dowód: akta kontroli str. 18)

1.1. Diagnozowanie potrzeb edukacyjnych w szkołach i przedszkolach na terenie Gminy

W latach objętych kontrolą Rada Gminy i Wójt Gminy nie przyjmowali planów, strategii i koncepcji realizacji zadań oświatowych.

(dowód: akta kontroli str. 19)

Wójt wyjaśnił, że *Gmina w pełni respektuje kierunki rozwoju oświaty wynikające z obowiązujących aktów prawnych, poprzez stworzenie bazy materialnej i intelektualnej, zapewniającej odpowiednie warunki do realizacji obowiązującej podstawy programowej dla poszczególnych etapów kształcenia z uwzględnieniem zjawisk demograficznych i potrzeb mieszkańców w zakresie oświaty, kultury sportu i rekreacji. Biorąc pod uwagę kierunki wskazane przez politykę oświatową państwa, władze Gminy dążą do poprawy osiąganych wyników nauczania poprzez m.in. zapewnienie zarówno uczniom, jak i nauczycielom jak najlepszych warunków do nauki i pracy. Corocznie w budżecie Gminy planuje się środki na remonty oraz zakup pomocy dydaktycznych, jak również na inne potrzeby wynikające z wniosków dyrektora ZPO składanych do budżetu.*

Sprawozdania składane przez Dyrektora ZPO, wskazują na właściwą realizację zadań oświatowych i budżetu jednostki.

(dowód: akta kontroli str. 72, 73)

Wójt zgodnie z art. 5a ust. 4 uoso – w latach objętych kontrolą – przedstawiał Radzie Gminy coroczną informację o realizacji zadań oświatowych za poprzedni rok szkolny. Sprawozdanie – w każdym przypadku – zawierało dane o: *sieci placówek oświatowych w Gminie; kadrze nauczycielskiej; liczbie oddziałów i wychowankach; opiece nad uczniami; wynikach – zachowaniu uczniów; uczniach z dysfunkcjami i orzeczeniami; wynikach sprawdzianu/egzaminu⁶; sukcesach uczniów i nauczycieli; współpracy z rodzicami; realizacji budżetu w poprzednim roku kalendarzowym.*

(dowód: akta kontroli str. 19)

Wójt – w sprawie braku w Urzędzie udokumentowanych i przyjętych planów, strategii i koncepcji realizacji zadań oświatowych – wyjaśnił, że *z uwagi na wielkość Gminy i sposób zarządzania oświatą – poprzez powołaną jednostkę budżetową tj. ZPO – w Urzędzie nie było potrzeby tworzenia specjalnych dokumentów odnoszących się do diagnozowania potrzeb warunkujących pełną realizację zadań oświatowych poszczególnych szkół i przedszkola. (...) w Gminie (...) zabiegano o należyty, ale dostosowany do możliwości finansowych, rozwój oświaty. Baza dydaktyczna – pomoce i sprzęty dydaktyczne i inne do realizacji programów nauczania – uzupełniana jest na bieżąco odpowiednio do potrzeb doraźnych zgłaszanych przez dyrektora ZPO (z uwzględnieniem ich ważności i możliwości finansowych) i na etapie prac nad projektem budżetu Gminy. Aktualny stan*

⁵ Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, ze zm. – zwana dalej uoso.

⁶ O których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1, 2 i 3 lit. b-d uoso.

oświatowej substancji budowlanej jest zadawalający, podobnie wyposażenia (stoły i krzesła i szafki dla uczniów) w SP i PG w Karsku. Wymagają odnowienia meble uczniowskie w SP w Nowogrodku. Problem ten zostanie ujęty w pracach nad założeniami do budżetu na 2015 – 2018 r.

Powołanie ZPO z jedną komórką zajmującą się sprawami księgowymi we wszystkich szkołach pozwala, w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami prawa, na sprawne zarządzanie oświatą i upraszcza proces nadzoru ze strony organu prowadzącego.

(dowód: akta kontroli str. 19, 72, 73)

Urząd nie posiadał udokumentowanych danych o sposobach diagnozowania potrzeb w zakresie kształcenia, wychowania i opieki dla uczniów w gminnych placówkach oświatowych. Informacja w tym zakresie, obejmująca również dane o liczbie uczniów z orzeczeniami poradni psychologiczno – pedagogicznej oraz zakwalifikowanych na zajęcia rewalidacyjno – wychowawcze, pobierana była z arkuszy organizacyjnych szkół i z danych Systemu Informacji Oświatowej (SIO). Potrzeby te określano w ZPO na podstawie m.in. wyników sprawdzianów i egzaminów gimnazjalnych oraz opinii i orzeczeń poradni pedagogiczno-psychologicznych.

(dowód: akta kontroli str. 19)

Na terenie Gminy nie zamieszkiwali przedstawiciele mniejszości narodowych, grup etnicznych i społeczności posługujących się językiem regionalnym.

(dowód: akta kontroli str. 19)

W Gminie odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym zwiększył się z 31,8% w roku szkolnym (r.s.) 2011/12 do 50,8% w r.s. 2014/15. W tym okresie zwiększył się odsetek dzieci 5-letnich objętych wychowaniem przedszkolnym z 50% do 97%. Spośród 33. pięcioletków 32. objętych było obowiązkiem wychowania przedszkolnego. W odniesieniu do jednego prowadzono postępowanie mające na celu wyjaśnienie przyczyn braku realizacji tego obowiązku.

(dowód: akta kontroli str. 20)

Rekrutację do przedszkola (liczącego 75 miejsc) prowadził dyrektor ZPO. Nabór prowadzono – wg informacji dyrektora ZPO⁷ – według procedury określonej w statucie ZPO. W okresie objętym kontrolą nie było przypadków odmownego załatwienia wniosku o przyjęcie do przedszkola, w tym oddziału przedszkolnego. Miejsca w przedszkolu wykorzystane były w przedziale od 67% do 88%.

(dowód: akta kontroli str. 20)

Urząd celem wzrostu odsetka dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym zwiększył liczbę oddziałów z 2. do 3., a od września 2014 r. wydłużył czas pracy przedszkola z 7. do 9. godzin.

(dowód: akta kontroli str. 21)

W Gminie, w latach szkolnych 2009/2010 – 2014/2015 średnioroczna liczba zatrudnionych nauczycieli – w przeliczeniu na etaty – wynosiła 35,9, w tym dyplomowanych i mianowanych 29,3 (tj. 81,6%). Odsetek tej grupy nauczycieli – w etatach – wynosił: 82,7% w r.s. 2009/10; 85,8% w r.s. 2010/11; 83,6% w r.s. 2011/12; 81% w r.s. 2012/13; 80,7% w r.s. 2013/14; 75,2% w r.s. 2014/15.

W r.s. 2014/15 – w porównaniu do r.s. 2009/10 – liczba etatów nauczycieli:

– dyplomowanych zwiększyła się z 20,8 do 24,

⁷ Uzyskanej w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy z dnia 24 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.) – dalej *ustawa o NIK*.

- mianowanych zmniejszyła się o 5,5 (z 8,8 do 3,3) ,
- kontraktowych zwiększyła się z 4,6 do 9.

(dowód: akta kontroli str. 21)

Wójt wyjaśnił, że zmniejszenie w strukturze zatrudnienia udziału grupy nauczycieli dyplomowanych i mianowanych było konsekwencją naturalnych ruchów kadrowych tj. przejściem na emeryturę, wygaśnięciem umów zawieranych na część etatu z nauczycielami z tej grupy na czas określony, a także nieproporcjonalną liczbą awansów zawodowych w poszczególnych grupach nauczycieli.

(dowód: akta kontroli str. 72, 73)

Urząd nie posiadał udokumentowanych danych dotyczących analizowania potrzeb w zakresie kształcenia i doskonalenia nauczycieli.

W planach finansowych Gminy w latach 2009 - 2014 wyodrębniono środki na doskonalenie zawodowe nauczycieli – o których mowa w art. 70a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela⁸ – o wartości od 16,6 do 18,7 tys. zł, w poszczególnych latach, które wykorzystywano: w całości w latach 2009 - 2013 i w 78,8% za 8 miesięcy 2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 21, 44)

Wójt w związku z analizowaniem potrzeb kształcenia i doksztalcenia nauczycieli wyjaśnił, że *...Gmina zgodnie z ww. art. 70a ust. 1 i 2 KN corocznie w swoim budżecie wyodrębnia środki na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli (...). Natomiast problematyka diagnozowania tych potrzeb (...) stanowi domenę przeniesioną na szczebel Dyrektora ZPO. W ZPO określa się potrzeby kadrowe, w tym kształcenie nauczycieli zgodnie z przyjętymi planami rozwoju kariery zawodowej poszczególnych nauczycieli w połączeniu z ustawicznym ich doksztalceniem. Corocznie w arkuszu organizacyjnym szkoły prezentowany jest „rejestr awansu zawodowego” nauczycieli np. w aneksie arkusza organizacyjnego ZPO na r. s. 2014/15 w tym rejestrze wyszczególniono 6 nauczycieli z tego:*

- 1 oczekujący na awans na dyplomowanego – planowany termin zakończenia stażu 31.05.2014 r. (do czasu kontroli nie przystąpiła do egzaminu),
- 4. na mianowanego z planowanym terminem zakończenia stażu na 31 maja: br. – jedna osoba; 2015 r. – dwie osoby; 2017 r. – jedna osoba,
- 1 kontraktowy – termin zakończenia stażu 31 maja 2015 r.

Przy uzgadnianiu arkusza, brane są pod uwagę rzeczywiste potrzeby wynikające z przejścia nauczycieli na emeryturę lub inne czynniki mające wpływ na ewentualne braki kadrowe.

Stopień wykorzystania (100%) przedmiotowych środków świadczy o chęci podnoszenia przez nauczycieli kwalifikacji zawodowych, jak również sprawnym zarządzaniu nimi przez Dyrektora ZPO – podnoszenie kwalifikacji w formie studiów podyplomowych i kursów kwalifikacyjnych w sytuacji rzeczywistych potrzeb.

(dowód: akta kontroli str. 72, 74)

W Urzędzie nie było udokumentowanych danych o diagnozowaniu przez Gminę potrzeb w zakresie: organizacji zajęć świetlicowych i pozalekcyjnych; warunków lokalowych, wyposażenia sal lekcyjnych, a także zapewniania bezpiecznych i higienicznych warunków kształcenia w prowadzonych szkołach i przedszkolach.

(dowód: akta kontroli str. 22)

Wójt wyjaśnił, że *dzięki dotychczasowym, systematycznym działaniom na rzecz podniesienia komfortu nauczania i pomocy rodzicom wychowującym dzieci, Gmina*

⁸ Dz. U. z 2014 r., poz. 191 – dalej KN.

dysponuje stabilną siecią placówek oświatowych, pomieszczeniami i wyposażeniem sal lekcyjnych umożliwiającymi realizację podstawy programowej kształcenia ogólnego w bezpiecznych i higienicznych warunkach. Urząd pozyskuje wiedzę o potrzebach placówek oświatowych w oparciu o:

- stałe robocze kontakty z dyrektorem ZPO,
- coroczną analizę: arkuszy organizacyjnych szkół przy ich zatwierdzaniu; protokołów z kontroli jednostek oświatowych w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przed rozpoczęciem nowego roku szkolnego; protokołów z przeglądów stanu technicznego budynków i budowli oświatowych,
- weryfikację danych wprowadzanych do SIO,
- dane przekazywane przez dyrektora ZPO na etapie prac nad budżetem gminnym,
- analizę danych z ewidencji ludności.

W tym zakresie – w latach objętych kontrolą – nie było skarg i interpelacji radnych.

(dowód: akta kontroli str. 72, 74)

W informacji Wójta – o której o której mowa w art. 5a ust. 4 uoso – z lat 2011 - 2014 nie wskazywano problemów lokalowych i potrzeb w zakresie wyposażenia szkół i przedszkoli.

(dowód: akta kontroli str. 22)

Szkoły prowadzone przez Gminę zgodnie z art. 67 ust. 1 uoso zapewniały uczniom możliwość korzystania: ze świetlic i stołówek (zlokalizowanych w budynkach szkolnych), z pomieszczeń do nauki – w tym pracowni przedmiotowych – z niezbędnym wyposażeniem oraz zespołu urządzeń sportowych i rekreacyjnych (2 przyszkolnych placów zabaw *Radosna Szkoła* i 2⁹ boisk wielofunkcyjnych, sali gimnastycznej w Karsku, salki gimnastycznej w Nowogrodku Pomorskim), z bibliotek publicznych zlokalizowanych w sąsiedztwie szkół, które wyposażono m.in.: w biblioteczne centrum multimedialne (4 stanowiska), zbiory lektur szkolnych, czytelnię dostępną dla uczniów i sale umożliwiające przeprowadzanie zajęć bibliotecznych.

Sale lekcyjne posiadały wyposażenie i warunki określone w rozporządzeniu w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego, w tym m.in.: komputer z dostępem do internetu, pomoce dydaktyczne, kąciki tematyczne, przenośne rzutniki multimedialne lub monitory sprzężone z komputerem klasowym.

W ww. szkołach podstawowych, stosownie do pkt. 3 „Zalecanych warunków i sposobu realizacji edukacji wczesnoszkolnej”, sala lekcyjna dla uczniów kl. I¹⁰ składała się z 2. części:

- edukacyjnej: z tablicą; ze stolikami i krzeselkami dostosowanymi do wzrostu dzieci; z komputerem z dostępem do internetu; ze sprzętem audiowizualnym (ekran, rzutniki przenośne, radio),
- rekreacyjnej wyposażonej m.in. w: zestaw meblowy z indywidualnymi szafkami lub szufladami uczniów; biblioteczkę z literaturą dziecięcą, grami i zabawkami dydaktycznymi; kącik tematyczny – przyrodniczy.

Szkolne pracownie komputerowe zapewniały każdemu uczniowi możliwość pracy na komputerze z dostępem do internetu.

Uczniom zapewniono dostęp do ciepłej i zimnej wody. Pomieszczenia sanitarne zlokalizowane w budynkach szkolnych, wyposażono w środki higieny osobistej oraz utrzymywano w stanie czystości i pełnej sprawności technicznej.

⁹ Jeden przy SP w Nowogrodku Pom., drugi na terenie kompleksu szkolnego w Karsku – w skład którego poza placem zabaw wchodzi: SP, Gimnazjum, Przedszkole i Biblioteka Publiczna.

¹⁰ A także kl. II i kl. III SP w Nowogrodku Pom.

Stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń szkolnych zapewniał bezpieczne warunki nauki i pracy. Pomieszczenia te wyposażono w wentylację grawitacyjną, w grzejniki centralnego ogrzewania i w sprawne oświetlenie – świetlówki o barwie światła dziennego.

(dowód: akta kontroli str. 3 – 17, 22)

Urząd posiadał wiedzę nt. potrzeb związanych z pomocą materialną dla uczniów: corocznie dotyczyły one ok. 170 uczniów z 85 rodzin.

W Urzędzie i w ZPO nie odnotowano zgłoszeń uczniów uzdolnionych legitymujących się stosownym orzeczeniem poradni psychologiczno-pedagogicznej. Wójt w 2009 r. ustanowił *Nagrodę Wójta Gminy Nowogódek Pomorski* za osiągnięcia w nauce i konkursach dla uczniów lub klas szkół podstawowych i gimnazjum.

Nagrodę Wójta w latach 2011 – 2014 otrzymało: 15 uczniów z tego – odpowiednio w poszczególnych latach 4, 4, 4 i 3 uczniów po 200 zł każdy; 8 klas, po 2. w każdym roku w kwocie wynoszącej: 9,3 tys. zł; 9,2 tys. zł; 15 tys. zł i 11,8 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 23)

Rada Gminy nie skorzystała z możliwości powołania rady oświatowej o której mowa w art. 48 ust. 1 uoso.

(dowód: akta kontroli str. 23)

1.2. Planowanie i finansowanie wydatków na realizację zadań oświatowych

Rada Gminy – stosownie do uregulowań określonych w art. 234 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹¹ – uchwałą nr XXXVII/258//10 określiła sposób opracowania uchwały budżetowej.

Dyrektor ZPO zgodnie z uregulowaniami tej uchwały opracowywał, i przedkładał Skarbnikowi na piśmie plan finansowo-rzeczowy (ze szczegółowością do paragrafu kwalifikacji budżetowej) na kolejny rok budżetowy. Plan sporządzany był w oparciu o wskaźniki na dany rok budżetowy, które Dyrektor ZPO otrzymywał od Skarbnika Gminy¹². Po korektach dokonanych przez Skarbnika, plan był jednym z elementów projektu budżetu, który Wójt przedkładał Radzie.

Prace nad projektem budżetu gminy, w tym ZPO na rok 2014 r. przebiegały następująco:

- a) Skarbnik – pismem z 16 września 2013 r. – wystąpił do kierowników jednostek organizacyjnych Gminy, w tym ZPO z prośbą o przygotowanie planów finansowych jednostek w terminie do 15 października 2013 r. W piśmie wskazano m.in.:
  - prognozowany średnioroczny wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych (2,4%),
  - zakładany realny wzrost wynagrodzeń w gospodarce narodowej (1%),
  - kwotę bazową na wynagrodzenia na poziomie z 1 września 2012 r. (w projekcie budżetu na 2014 r. nie przewidziano podwyżek dla nauczycieli),
  - że wskaźniki te były jedynie wielkościami szacunkowymi podanymi przez Rząd RP i mogły ulec zmianie w trakcie prac nad ustawą budżetową,
  - że planowane wydatki nie mogą być wyższe niż planowane dochody z uwzględnieniem art. 243 uofp.
- b) Dyrektor ZPO 14 listopada 2013 r. przedłożył Skarbnikowi projekt budżetu ZPO w szczególności do paragrafu wraz z uzasadnieniem (ze wskazaniem

¹¹ Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm. – zwana dalej *uofp*

¹² Dalej *Skarbnik*.

składników wydatków w paragrafach). Projekt budżetu ZPO był zbiorem budżetów gminnych placówek oświatowych (przedszkola, 2. szkół podstawowych i gimnazjum).

Projektowana przez Dyrektora łączna kwota wydatków wynosiła 3.735 tys. zł z tego: 3.716,6 tys. zł w rozdziałach 80101, 80103, 80104 i 8110 oraz 18,4 tys. zł w rozdziale 80146. Wydatki ZPO – po korektach dokonanych przez Skarbnika – zostały zaplanowane w kwocie 3.454,4 tys. zł, tj. o 280,6 tys. zł mniej od kwoty wnioskowanej przez dyrektora ZPO w tym: 150,8 tys. zł zakup materiałów i wyposażenia; 65 ty zł wynagrodzenia pracowników z pochodnymi (z tego 31,7 tys. zł w szkołach i przedszkolach oraz 33,3 tys. zł w gimnazjum); 19,4 tys. zł zakup usług pozostałych; 17,1 tys. zł zakup pomocy naukowych tj. 48,7% kwoty wnioskowanej. Pani Skarbnik w uzasadnieniu wskazała, że *korekty dokonano w oparciu o planowane wykonanie budżetu ZPO w 2013 r. oraz na podstawie rozmów z Dyrektorem ZPO. W przypadku wynagrodzeń przewidywane jest zatrudnienie pracowników obsługi w ramach prac interwencyjnych, a wydatki na remonty ujęto w budżecie UG.*

- c) Pani Skarbnik 22 listopada 2013 r. przesłała do ZPO wyciąg z projektu budżetu Gminy dotyczący przyjętych do budżetu planowanych kwot na wydatki ZPO na 2014 r., z prośbą o przedłożenie w terminie do 22 grudnia 2013 r. zweryfikowanego projektu planu finansowego jednostki i pouczeniem, że brak wykonania tej dyspozycji będzie równoznaczny z akceptacją planu przekazanego do weryfikacji.
- d) Dyrektor ZPO: zaakceptował projekt planu przedłożony przez Skarbnika z zastrzeżeniem, że wyniki ewentualne potrzeby finansowe po uchwaleniu budżetu będzie zgłaszał w trakcie roku budżetowego oraz przyjął do wiadomości fakt ujęcia w budżecie Gminy środków na cele remontowe szkół¹³.
- e) Wójt zarządzeniem z 10 stycznia 2014 r.¹⁴ ustalił plan finansowy m.in. dla ZPO: z łączną kwotą wydatków w kwocie 3.454,6 tys. zł. Plan ten był zgodny ze zweryfikowanym projektem przez Skarbnika.

Budżet Gminy został uchwalony 20 grudnia 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 23, 24)

Na realizację zadań oświatowych, na podstawie informacji przekazanych przez MF, Gmina zaplanowała w uchwale budżetowej i wykonała w latach 2011-2013 dochody z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej w kwotach odpowiednio: 2.902 tys. zł, 3.262,3 tys. zł oraz 3.256,2 tys. zł. Z zaplanowanej na 2014 r. kwoty 3.025 tys. zł, za 8 miesięcy wykonano dochody w kwocie 2.326,9 tys. zł (tj. 76,9% kwoty planowanej, przy współczynniku upływu czasu wynoszącym 66,7%).

(dowód: akta kontroli str. 24)

Gmina w latach objętych kontrolą nie wnioskowała o przyznanie i nie otrzymywała środków z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej.

(dowód: akta kontroli str. 24)

Kwoty dotacji celowych z budżetu państwa na zadania własne Gminy w dziedzinie oświaty¹⁵ wyniosły odpowiednio w latach 2011 - 2013: 67,3 tys. zł (100% kwoty planowanej), 65,1 tys. zł (100% planu), 120,4 tys. zł (tj. 97,1% kwoty planowanej¹⁶), oraz

¹³ Pozostające do dyspozycji Wójta i rozliczane w budżecie Gminy.

¹⁴ W sprawie ustalenia planów finansowych dla jednostek organizacyjnych Gminy na rok 2014.

¹⁵ Dział 854, rozdział 85415, §2030 i §32403.

¹⁶ Wynoszącej 124 tys. zł.

125,9 tys. zł za 8 miesięcy 2014 r. (tj. 78,6% planowanej kwoty w wysokości 160,2 tys. zł).

Od II półrocza 2012 r. dotacje na stypendia i zasiłki szkolne (art. 90 r uoso) Gmina otrzymywała na podstawie umów podpisanych z Wojewodą Zachodniopomorskim, a następnie jego decyzji będących podstawą do dokonywania zmian w planie finansowym Gminy.

Dotacje w każdym roku wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem i rozliczono przed upływem wymaganego terminu. Rozliczenia były zgodne z dokumentacją finansowo-księgową Urzędu.

(dowód: akta kontroli str. 24)

Gmina korzystała z dofinansowania ze środków UE w kwotach:

- 48,5 tys. zł na przełomie roku 2011/12 na realizację projektu pn. *Indywidualizacja procesu nauczania i wychowania uczniów kl. I – III szkół podstawowych* w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki¹⁷,
- 333,1 tys. zł (tj. 85% wydatków kwalifikowanych) w 2013 r. na realizację projektu pn. *Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej Powiatu Myśliborskiego* – budynku SP w Karsku,
- 253,1 tys. zł (tj. 80% wydatków kwalifikowanych w 2014 r.) na budowę boiska wielofunkcyjnego przy SP w Nowogrodku Pomorskim, na podstawie umowy¹⁸ zawartej w ramach *Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich*.

Zadania wykonano i rozliczono z zachowaniem warunków ustalonych w umowach i porozumieniach.

(dowód: akta kontroli str. 24 – 28, 46 - 70)

Rada Rodziców działająca w ZPO, nie dofinansowywała bieżącej działalności placówek oświatowych. Środki finansowe pochodzące z dobrowolnych składek rodziców (średnio 6 tys. zł w skali roku szkolnego¹⁹) wykorzystywała na prowadzenie działalności statutowej.

(dowód: akta kontroli str. 28)

Dochody ogółem Gminy w latach 2011–2014 (do 31.08.2014 r.) wyniosły odpowiednio: 9.879,9 tys. zł; 11.145,5 tys. zł; 12.841,3 tys. zł i 10.061,5 tys. zł. Udział części oświatowej subwencji ogólnej w wykonanych dochodach Gminy wynosił odpowiednio: 29,4%, 29,3%, 25,4% oraz 23,1% za 8 miesięcy 2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 28)

Na realizację zadań oświatowych Gmina wydatkowała:

- 4.225,7 tys. zł w 2011r., w tym 3.806,4 tys. zł (90,1%) stanowiły wydatki bieżące,
- 4.000,8 tys. zł w 2012 r. w tym 4.000,6 tys. zł – wydatki bieżące,
- 4.463,2 tys. zł w 2013 r., w tym 4.075,8 tys. zł (tj. 91,3%) – wydatki bieżące,
- 2.746,8 tys. zł za 8 miesięcy 2014 r. tj. 68,8% kwoty planowanej (100% stanowiły wydatki bieżące) .

W wydatkach Gminy ogółem, wydatki oświatowe (ogółem) stanowiły odpowiednio w latach 2011-2014 (8 miesięcy): 33%; 26,9%, 32,6% i 33,8%, a wydatki na zadania subwencionowane odpowiednio: 24,5%; 22,2%; 24,2% i 26,7%²⁰.

¹⁷ Całkowita wartość zadania 57,1 tys. zł, w tym 8,6 tys. zł stanowiła kwota dotacji celowej z budżetu krajowego.

¹⁸ Nr 000529-6930-UM1630245/12 z 28 września 2012 r. z- a aneksami z 10.04.2013 r. i z 11.10. 2013 r.

¹⁹ Tj. ok 0,15% wydatków na działalność oświaty gminnej.

²⁰ Otrzymane środki z części oświatowej subwencji ogólnej – odpowiednio, w tys. zł – wynosiły: 2.902,0; 3.262,3; 3.256,2 i 2.326,9.

Wydatki majątkowe na oświatę wynosiły: 419,3 tys. zł w 2011 r. (13,4% wydatków majątkowych Gminy ogółem) oraz 0,4 tys. zł w roku 2012 i 387,5 tys. zł w 2013 r. (tj. 13,3% wydatków majątkowych ogółem).

(dowód: akta kontroli str. 29)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W szkołach brak było bibliotek szkolnych, co stanowiło naruszenie przepisów art. 67 ust. 1 pkt 2 uoso. W Gminie funkcję bibliotek szkolnych pełniły Biblioteki Publiczne w Karsku i w Nowogrodku Pomorskim²¹.

Rozwiązanie to – wg oświadczenia Sekretarza Gminy – funkcjonujące od ponad 20. lat dostosowano do potrzeb uczniów w powiązaniu z potrzebami mieszkańców oraz z możliwościami lokalowymi i finansowymi Gminy.

(dowód: akta kontroli str. 23 i 82)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonej nieprawidłowości działalność Urzędu w badanym obszarze.

2. Wykorzystanie środków budżetowych na realizację zadań oświatowych.

2.1. Wydatki ponoszone przez gminę na realizację wybranych zadań oświatowych

Opis stanu
faktycznego

W kontrolowanym okresie w Gminie nie dokonywano zmian w liczbie placówek oświatowych. W latach szkolnych 2011/12 – 2014/15 wychowaniem przedszkolnym i nauką w szkołach – średnio w r. s. – objętych było 430 wychowanków/uczniów. W 2014/15 r. s. w porównaniu do r. s. 2011/12 zmniejszyła się liczba dzieci w tych placówkach z 445 do 424.

(dowód: akta kontroli str. 18)

Przeciętne roczne wydatki związane z kształceniem jednego ucznia w szkołach prowadzonych przez Gminę wynosiły: - 7,6 tys. zł w r. s. 2009/10, - 8,4 tys. zł w r. s. 2010/11, - 9,3 tys. zł w r. s. 2011/12, 9,1 tys. zł w r. s. 2012/13 i 9,7 tys. zł w r. s. 2013/14.

(dowód: akta kontroli str. 30)

Według informacji z protokołów z kontroli zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów szkolnych/placówek z lat 2013 - 2014²², Dyrektor ZPO nie zgłaszał potrzeb związanych z poprawą warunków lokalowych oraz stanu bezpieczeństwa w placówkach oświatowych.

W wyniku kontroli udokumentowanej w protokole kontroli z 30 sierpnia 2012 r. wnioskowano o:

- naprawę wykładziny podłogowej na korytarzu przy sali nr 9 i wymianę chodnika przy wejściu do sali gimnastycznej przy SP w Karsku (wnioski zrealizowano),
- naprawę ogrodzenia w Gimnazjum (naprawiono).

²¹ Zlokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie szkół.

²² O których mowa w § 3 ust. 1 i 2 rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (DzU. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 ze zm.)

W latach 2013-2014 Dyrektor ZPO nie otrzymywał zaleceń pokontrolnych lub decyzji Inspekcji Sanitarnej lub Straży Pożarnej dotyczących potrzeb związanych z poprawą warunków lokalowych oraz stanu bezpieczeństwa w placówkach oświatowych.

(dowód: akta kontroli str. 30)

Gmina w latach 2011 – 2014: przeprowadziła termomodernizację budynku SP w Karsku; wybudowała boisko wielofunkcyjne przy SP w Nowogrodku Pomorskim; doposażyła szkoły m.in. w pomoce dydaktyczne, gry edukacyjne, komputery przenośne oraz w drukowane książki, broszury i ulotki. W ramach remontów bieżących:

- w SP w Nowogrodku wykonano naprawę dachu, wymieniono okna i wyremontowano sanitariaty, a także zamontowano kamery monitorujące teren przyszkolny, w tym boisko i plac zabaw (*Radosna szkoła*),
- w kompleksie szkolnym w Karsku²³ zmodernizowano centralne ogrzewanie, w tym wymieniono piec węglowy na piec na paliwo ekologiczne (zrębki i trociny).

(dowód: akta kontroli str. 30)

Wykonywanie zadań organu w zakresie oświaty – wg regulaminu organizacyjnego Urzędu²⁴ – przypisano Referatowi Organizacyjnemu i Spraw Obywatelskich, podporządkowanemu sekretarzowi Urzędu. Jego zadania dotyczyły głównie sfery socjalnej. Pracownicy referatu nie byli szkoleni w zakresie oceny i analizy wyników egzaminów i sprawdzianów zewnętrznych. Zadania te realizowano na szczeblu ZPO.

(dowód: akta kontroli str. 31)

Wójt wyjaśnił, że *Gmina w pełni realizowała zadania określone w art. 5 ust. 7 uoso. Dane o wynikach egzaminów i sprawdzianów bez formułowania wniosków przekazywane były – w wymaganych terminach – Radzie Gminy. Szczegółowe analizy tych wyników przeprowadzała rada pedagogiczna ZPO we współdziałaniu z Kuratorium Oświaty. W efekcie szkoły podstawowe – za aprobatą Gminy – realizują Program poprawy efektywności kształcenia na drugim etapie edukacyjnym w latach szkolnych: 2012/13 – 2014/15 (SP w Karsku); 2013/14 – 2015/16 (SP w Nowogrodku Pomorskim).*

W Gminie z uwagi na sposób organizacji oświaty nie prowadzono rankingu szkół. Natomiast wyniki sprawdzianów i egzaminów były wykorzystywane przez dyrektora ZPO do usprawniania procesów dydaktycznych. Wyniki sprawdzianów i egzaminów zewnętrznych z ostatnich lat wykazują tendencję rosnącą i lokują (...) Gminę powyżej średniej powiatowej i wojewódzkiej. Usprawnienia wymaga nauka języków obcych.

(dowód: akta kontroli str. 72, 74, 76 i 77)

Wójt w sprawie działań Gminy zmierzających do poprawy wyników dydaktycznych wyjaśnił, że *Gmina – stosownie do zakresu działania określonego w uoso – dokładała (...) starań mających na celu stworzenie możliwie najlepszej bazy materialnej do realizacji zadań dydaktycznych przez zespół nauczycielski działający w ramach ZPO, jak również akceptowała wszelkie inicjatywy dyrektora ZPO na rzecz poprawy efektów nauczania.*

(dowód: akta kontroli str. 31)

²³ Obejmującego poza boiskiem i placem zabaw, budynek: SP, Gimnazjum, Wiejski Ośrodek Kultury z Gminnym Przedszkolem i Biblioteką Publiczną z funkcją biblioteki szkolnej.

²⁴ Wprowadzonego w życie zarządzeniem nr 40/2010 Wójta w 30 czerwca 2010 r. zmienionego zarządzeniem nr 22/2014 Wójta z 1 sierpnia 2014 r. – wprowadzonego w życie zarządzeniem nr 40/2010 Wójta w 30 czerwca 2010 r. zmienionego zarządzeniem nr 22/2014 Wójta z 1 sierpnia 2014 r.

Wśród wychowanków gminnych placówek oświatowych nie było dzieci z opiniami poradni psychologiczno-pedagogicznej²⁵ ucznia uzdolnionego.

Odsetek uczniów szkół z dysfunkcjami udokumentowanymi orzeczeniami lub opiniami p. p-p. wynosił 20,8% w r. s. 2011/12, 24,3% w r. s. 2012/13 i 21,2, % w r. s. 2013/14. Wszyscy uczniowie otrzymali pomoc w formie zajęć dodatkowych, w wymiarze tygodniowym wynoszącym: 116 godzin w r. s. 2011/12, 102 godziny w r. s. 2012/13 i 99 godzin w r. s. 2013/14. W ramach zajęć rewalidacyjnych prowadzono nauczanie indywidualne, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne i logopedyczne.

W okresie objętym kontrolą, Dyrektor ZPO skutecznie występował do Wójta o finansowanie dodatkowych zajęć edukacyjnych, tj.:

- na wniosek o organizację nauczania indywidualnego z 7 maja 2014 r. (sformułowany na podstawie dostarczonego 5 maja 2014 r. przez rodzica orzeczenia o takiej potrzebie) po uzyskaniu akceptacji Wójta uruchomiono zajęcia w wymiarze 7 godzin tygodniowo, w okresie 8.05 - 18.06.2014 r.,
- na wniosek z 18 maja 2012 r. (sformułowany na podstawie orzeczenia otrzymanego 16 maja 2012 r.), po uzyskaniu akceptacji Wójta uruchomiono nauczanie indywidualne w wymiarze 12 godzin/tydzień (zajęcia prowadzono w domu), uczniowie III kl. Gimnazjum w okresie od 18 maja 2012 r. do końca r. s. Konieczność tej formy nauczania była konsekwencją długotrwałego zwolnienia lekarskiego.

W r. s. 2011/12 – w ramach projektu pn. *Indywidualizacja procesu nauczania i wychowania uczniów kl. I - III szkół podstawowych* współfinansowanego ze środków UE, zrealizowano zajęcia dodatkowe dla 60 uczniów z kl. I – III²⁶ szkół podstawowych w łącznym wymiarze 198 godzin lekcyjnych dofinansowanych kwotą 19,8 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 31, 40 – 42)

W strukturze bieżących wydatków Gminy na oświatę, wydatki na wynagrodzenia nauczycieli, w odniesieniu do:

- szkół podstawowych i gimnazjum – w latach kontrolowanych – wynosiły: 66,3% w 2009 r.; 68,2% w roku 2010; 72,5% w 2011 r.; 72,3% w 2012 r. i 71,4% w roku 2013, a w roku 2014 (za 8 miesięcy) – 63,2%. W tych latach, wydatki na wynagrodzenia nauczycieli szkół wynosiły od 1.986,6 tys. zł do 2.583,8 tys. zł,
- wychowania przedszkolnego²⁷ – w latach 2009 - 2014 (za 8 miesięcy) – w przedziale 88,9% w 2011 r. do 93,8% w roku 2014, a kwota wydatków od 100,6 tys. zł do 231 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 31, 32)

---

²⁵ Dalej p. p-p..

²⁶ Co stanowiło 52,6 % ogólnej liczby uczniów tych oddziałów:

²⁷ W Przedszkolu od 89,4% w 2011 r. do 95,5% w roku 2014 i w zerówce SP w Nowogrodku 88,3 - 90%.

Zasady wynagradzania nauczycieli zostały określone w obowiązującym od 1 stycznia 2009 r. *Regulaminie wynagrodzeń nauczycieli pracujących w ZPO*²⁸. Składniki wynagrodzeń określone w tym regulaminie były zgodne z uregulowaniami o których mowa w art. 30 ust. 1, 2, 5, 6 KN.

(dowód: akta kontroli str. 33)

W okresie objętym kontrolą łączna kwota wypłaconych dodatków uzupełniających wynosiła 14.684 zł: z tego 1.414 zł za 2009 r.; 2.196 zł za 2010 r.; 2.592 zł za 2011 r.; 5.319 zł za 2012 r. i 3.163 zł za 2013 r. Dodatki za dany rok wypłacano w styczniu roku następnego.

W każdym przypadku dodatki te otrzymywali nauczyciele stażysty.

(dowód: akta kontroli str. 33, 34)

Wójt wyjaśnił, że sytuacja ta była wypadkową wysokości obowiązujących – w konkretnym przypadku – stawek zaszeregowania bez możliwości zlecenia godzin ponadwymiarowych.

(dowód: akta kontroli str. 72, 75)

W latach 2011- 2014 wysokość planowanych nakładów na doskonalenia zawodowe nauczycieli wynosiła 1% kwoty planowanych wynagrodzeń tej grupy pracowników ZPO. Plan wydatków na wynagrodzenia nauczycieli ustalano m.in. w oparciu o kwoty bazowe wynoszące 2.618,10 zł w budżecie na 2012 r. i 2.717,59 zł w budżetach na rok 2013 i 2014 oraz minimalne stawki wynagrodzeń nauczycieli w zależności od stopnia awansu zawodowego.

Planowane i zrealizowane w 100% wydatki na doskonalenie zawodowe nauczycieli w latach 2011-2013 wynosiły – odpowiednio – 17,7 tys. zł; 18,2 i 18,7 tys. zł. Kwota tych wydatków w 2014 r. (za 8 miesięcy) wynosiła 14,5 tys. zł, tj. 78,8% kwoty planowanej na rok budżetowy.

W ramach doskonalenia zawodowego w latach 2012 – 2014 studia podyplomowe ukończyło 7 nauczycieli , a kursy kwalifikacyjne 8 nauczycieli (w roku: 2012 – 4. nauczycieli; 2013 – 6. nauczycieli; 2014 – 5).

Analiza przydziału zadań – przedmiotów nauczania i zajęć dodatkowych – określonych w arkuszach szkół na r. s. 2014/15 wykazała, że kierunki kształcenia odpowiadały potrzebom: prowadzenie zajęć edukacyjnych powierzano zgodnie z nabytymi kwalifikacjami.

(dowód: akta kontroli str. 34, 43 - 45)

Wydatki Gminy na funkcjonowanie:

a) przedszkola wynosiły:

- 122, 1 tys. zł w r. s. 2009/10; 129,4 tys. zł w r. s. 2010/11; 185,3 tys. zł w r. s. 2011/12; 178,4 tys. zł w r. s. 2012/13. Źródłem finansowania tych wydatków były środki własne Gminy,
- 213,7 tys. zł w r. s. 2013/14, z tego 117,1 tys. zł (tj. 54,8%) stanowiły środki własne i 96,6 tys. zł (tj. 45,2%) – środki z budżetu państwa.

Na terenie Gminy brak było przedszkoli niepublicznych.

b) zerówki wynosiły: 61,7 tys. zł w r. s. 2010/11; 62,1 tys. zł w r. s. 2011/12; 57,9 tys. zł w r. s. 2012/13 i 80,8 tys. zł w r. s. 2013/14.

²⁸ Regulamin obowiązuje na mocy uchwały nr XXII/156/09 Rady Gminy Nowogródek Pomorski z 11 marca 2009 r. w sprawie zasad wynagradzania nauczycieli pracujących w ZPO, ustalenia regulaminu określającego wysokość oraz szczegółowe warunki przyznawania nauczycielom dodatku za wysługę lat, motywacyjnego i za warunki pracy oraz niektórych innych składników wynagrodzenia, a także wysokość i szczegółowe zasady przyznawania i wypłacania dodatku mieszkaniowego ze zmianami w zakresie: dodatku funkcyjnego – uchwała nr XXXVI/252/10 RG z 30.09.2010 r.; zwiększenia tygodniowego wymiaru czasu pracy pedagoga szkolnego i logopedy do 23 godzin – uchwała nr XXIV/139/13 RG z 28.06.2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 34, 80, 81)

W Gminie – w latach objętych kontrolą – nie pobierano opłat o których mowa w art. 14 ust. 5 uoso. Gminne Przedszkole – w latach 2011 - 2014 (do wakacji) – zapewniało opiekę przez 7 godzin w ciągu dnia, a od września 2014 r. – przez 9 godzin. Rada Gminy nie podejmowała uchwały o ustaleniu opłaty za pobyt dzieci w Przedszkolu powyżej 5 godzin.

(dowód: akta kontroli str. 34)

Wydatki bieżące ponoszone w Gminie na naukę jednego wychowanka objętego wychowaniem przedszkolnym wynosiły: 2.220 zł w r. s. 2009/10, 2.588 zł w r. s. 2010/11, 2.988 zł w r. s. 2011/12, 3.642 w r. s. 2012/13, 3.339 w r. s. 2013/14.

(dowód: akta kontroli str. 35)

Gmina realizowała obowiązek dowożenia dzieci do szkół i przedszkola transportem własnym: 3. autobusami i busem. W r. s. 2014/2015 liczba uczniów dowożonych do:

- a) szkół wynosiła – 153, tj. 42,4 % ogólnej liczby uczniów szkół podstawowych i gimnazjum,
- b) przedszkoli – 28, tj. 42,4% ogólnej liczby wychowanków przedszkola,
- c) szkół specjalnych spoza terenu Gminy – 11 uczniów, z tego: 3. – do placówki oświatowej w Barlinku prowadzonej przez Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom "BRATEK"; 1 do Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Chojnie; 3 – do placówki w Gorzowie Wlkp. prowadzonej przez Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Autyzmem; 4. – do Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Myśliborzu.

W czasie dowożenia – w każdym przypadku – opiekę nad uczniami sprawował opiekun.

Ze środków komunikacji publicznej – na koszt Gminy – korzystał 1 uczeń z opiekunem: cotygodniowy dowóz do internatu Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Pyrzycach.

Źródłem finansowania wydatków związanych z dowożeniem uczniów były środki własne Gminy (rozdział 80113) – ich kwota wynosiła: 305 tys. zł w 2010 r.; 348 tys. zł w 2011 r. 338 tys. zł w roku 2012; 380 tys. zł w 2013 r. i 279 tys. zł za 8 miesięcy 2014 r.

W Urzędzie nie odnotowano przypadku odmowy bezpłatnego dowożenia uprawnionym uczniom.

(dowód: akta kontroli str. 35)

Gmina – w trybie art. 90 ust 2 c uoso – w latach 2011 – 2014 dofinansowywała pobyt dzieci – będących mieszkańcami Gminy – w niepublicznych przedszkolach spoza jej terenu. Kwota tego dofinansowania wynosiła: 1.135 zł w 2011 r. (2. dzieci); 7.090 zł w roku 2012 (2. dzieci); 9.584 zł w 2013 r. (5. dzieci) i 5.849 zł w okresie 8 miesięcy 2014 r. (4. dzieci).

(dowód: akta kontroli str. 35, 36)

Szkoły podstawowe w roku szkolnym 2011/12 realizowały projekt pn.:

– *Indywidualizacja procesu nauczania i wychowania uczniów klas I-III szkół podstawowych*. Dane o projekcie przedstawiono powyżej.

Ocena efektów przeprowadzona zostanie w roku 2015 po sprawdzianie dla uczniów kończących II etap edukacji szkolnej.

– *Wyprawka szkolna*. W latach 2011 – 2014 w programie uczestniczyło łącznie 226 uczniów z tego – odpowiednio w latach poczynając od roku 2011: 68, 62, 52 i 44, a wartość otrzymanej pomocy w tych latach wynosiła odpowiednio: 10,5 tys. zł; 11,3 tys. zł; 13,8 tys. zł i 8,7 tys. zł.

Program *Wyprawka szkolna* – w opinii Sekretarza Gminy – jest jednym z elementów mających wpływ na poprawę efektów nauczania w okresie 3 ostatnich lat.

(dowód: akta kontroli str. 36)

W kontrolowanym okresie Gmina nie podejmowała działań na rzecz finansowania zadań oświatowych do których nie była zobligowana na podstawie norm prawa oświatowego i rekomendacji.

(dowód: akta kontroli str. 36)

2.2. Nadzór nad szkołami funkcjonującymi na terenie gminy

Gmina w latach objętych kontrolą nie przyznawała placówkom oświatowym dotacji ze swego budżetu.

(dowód: akta kontroli str. 36)

Wykonywanie nadzoru nad prawidłowością wydatkowania środków przyznanych placówkom oświatowym²⁹ określono zarządzeniami Wójta³⁰ z:

- 24 stycznia 2013 r. w sprawie zapewnienia funkcjonowania systemu kontroli zarządczej Gminie Nowogródek Pomorski. W okresie 2011 – 2012 obowiązywało zarządzenie z 31.12.2010 w sprawie określenia sposobu prowadzenia kontroli zarządczej w Urzędzie Gminy Nowogródek Pomorski i jednostkach organizacyjnych Gminy oraz zasad jej koordynacji,
- nr 53/2011 16.12.2011 r. w sprawie oświadczeń o stanie kontroli zarządczej adresowanym do kierowników jednostek organizacyjnych gminy przez kierowników referatów urzędu gminy.

(dowód: akta kontroli str. 36)

W kontrolowanym okresie Urząd nie przeprowadzał kontroli placówek oświatowych. Sekretarz Gminy oświadczyła, że w placówkach oświatowych zapewnione były bezpieczne i higieniczne warunki nauki. Brak kontroli placówek w tym zakresie uzasadniało:

- składanie przez dyrektora ZPO corocznych sprawozdań dotyczących bezpiecznych i higienicznych warunków nauki,
- posiadanie wiedzy o stanie technicznym budynków i budowli oświatowych wynikającej z analizy protokołów z przeglądów rocznych (i 5-letnich) o których mowa w ustawie Prawo budowlane,
- posiadanie wiedzy o zakresie wykonywanych prac modernizacyjnych i remontowych, a także o wynikach przeglądów stanu sieci elektrycznych, przewodów kominowych i wentylacyjnych.

Z ww. powodów nie przeprowadzono kontroli stanu wyposażenia szkół w pomoce dydaktyczne – ich wyposażenie umożliwiało pełną realizację podstawy programowej na wszystkich poziomach edukacji szkolnej.

(dowód: akta kontroli str. 37, 75)

Skarbnik Gminy w okresie objętym kontrolą przeprowadziła 3 kontrole ZPO w zakresie celowości wydatkowania środków finansowych za rok 2010, 2011, 2012 i 2013³¹. Wyniki kontroli potwierdziły poprawną realizację planów finansowych, celowość ponoszonych wydatków, a także zgodne z ustawą o rachunkowości ich dokumentowanie: dowody księgowe zawierały wszystkie wymagane dane.

(dowód: akta kontroli str. 36, 37)

²⁹ Patrz art. 34a ust. 1 oraz ust. 2 pkt 1 uoso.

³⁰ Odpowiednio nr 2/2013, nr 77/2010 i nr 53/2011.

³¹ Protokoły kontroli z: 6 października 2011 r., 27 kwietnia 2012 r. i 29.11.2013 r.

Gmina realizowała obowiązek prowadzenia SIO zgodnie z ustawą z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej³². Podstawowe dane wprowadzane do systemu przez dyrektora ZPO otrzymywał organ prowadzący, który po zweryfikowaniu danych w nim zawartych z danymi o organizacji szkół pozostających w dyspozycji Urzędu – w wersji elektronicznej przesyłał do MEN. Korekty danych dokonywano w roku 2011 w zakresie dotyczącym liczby etatów, w związku z wprowadzeniem do systemu błędnej danej dotyczącej etatu dyrektora ZPO.

(dowód: akta kontroli str. 37, 75)

W Urzędzie nie funkcjonował system rozliczenia czasu pracy nauczycieli.

(dowód: akta kontroli str. 7, 48, 50)

Wójt wyjaśnił, że *...planowanie czasu pracy nauczycieli i jego rozliczanie – w naszym systemie organizacji oświaty gminnej – odbywa się w ZPO. Gmina czerpie dane o zatrudnieniu z arkuszy organizacyjnych szkół i ze sprawozdawczości budżetowej o stopniu realizacji planu finansowego ZPO. Natomiast dyrektor ZPO rozlicza poszczególnych nauczycieli z obowiązku realizacji tzw. „zajęć karcianych” (art. 42 ust. 1 i 2 uoso) na podstawie prowadzonych przez nauczycieli dzienników tych zajęć i przedkładanych przez nauczycieli – po zakończonym semestrze – rozliczeń realizacji tych godzin. W okresie objętym kontrolą Urzędu brak było sygnałów o obciążeniu któregokolwiek z nauczycieli pracą ponad ustawowe 40 godzin/tydzień.*

(dowód: akta kontroli str. 37, 75)

W ZPO – w latach objętych kontrolą – na podstawie mianowania zatrudniani byli nauczyciele posiadający status nauczyciela mianowanego bądź dyplomowanego. Ich udział osobowy w strukturze zatrudnienia ogółem wynosił w przedziale od 72,9% w r. s. 2014/15 do 78,3% w roku szkolnym 2010/11.

W poszczególnych latach szkolnych w ZPO zatrudniano nauczycieli tzw. *dochodzących* ze statusem mianowanego bądź dyplomowanego na podstawie umowy o pracę – na czas określony – i tak w r. s.: 2010/11 i 2011/12 – 3. w wymiarze 1,6 etatu; 2012/13 – 3. w wymiarze 0,6 etatu; 2013/14 i 2014/15 – 1 w wymiarze 0,3 etatu stosownie do uregulowań o których mowa w art. 10 ust. 7 KN.

(dowód: akta kontroli str. 38)

Wójt wyjaśnił, że było to wynikiem organizacji pracy szkół i troski o jakość nauczania.

(dowód: akta kontroli str. 38)

Urząd nie kontrolował działalności dyrektora ZPO w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 38)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Urzędu w badanym obszarze.

³² Dz. U. Nr 139, poz. 814 ze zm., a poprzednio ustawa z dnia 19 lutego 2004 r. – Dz. U. Nr 49, poz. 463 ze zm.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie.

Szczecin, dnia   grudnia 2014 r.

Kontroler
Tomasz Wołos
specjalista k. p.

.....
/ podpis /

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie